

PRZYJACIEL SZKOŁY

DWUTYGODNIK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

WYDAWCA I REDAKTOR

LEONARD BORKOWSKI

ROCZNIK XIV

1935

Biblioteka Jagiellońska

1002388226

POZNAŃ

1935

101838

11

TREŚĆ CZTERNASTEGO ROCZNIKA.

ARTYKUŁY.

Balcer St. Konferencje rejonowe czy ośrodki metodyczne (17)	792
Bandura L. Trudności współpracy szkoły z domem (3)	90
— Klasa jako grupa społeczna (8)	344
— Czynniki wychowania estetycznego (15)	695
Bandura L. i Szostak K. Praca grupowa w szkole jako środek nauczania i wychowania (20)	961, 966
Biliński J. Janowi Kasprowiczowi w hołdzie (4)	125
Brodecki St. Sposoby prowadzenia zajęć cichych w kl. I i II w oddziałach połączonych (14)	667
Dr. Bross K. Powstanie wielkopolskie w podręczniku historii dla szkół powszechnych (4)	72
Bubniak M. Specjalista na dwie szkoły (10)	475
— Egzamin wstępny do klasy I gimnazjalnej (11)	529
— Co mówi nauczycielstwo o konferencjach rejonowych (14)	661
— Nauczanie procentów prostych w kl. VI (18)	852
Bzowski K. Krajoznawstwo i regionalizm w szkole (5)	185
Cepiga W. „Podrostki” (17)	788
Chojnacki St. Nauczanie przyrody a wychowanie (7)	289
Choma W. Rodzice uczniów na lekcjach szkolnych (19)	903
Cwenar St. Psychologiczne podstawy programu języka polskiego dla szkół powszechnych (1/2)	33
— Dlaczego język polski jest przedmiotem ogniskowym? (5)	200
— Ogólna konstrukcja programu języka polskiego i jej uzasadnienie (9)	393
— Tematy ćwiczeń w mówieniu, czytaniu i pisaniu jako odzwierciedlenie światopoglądu dziecka i jego zainteresowań (17)	817
Czarnecka St. Sposoby zdobywania materiału psychologicznego (8)	339
— Typologia nauczyciela (10)	465
Dendura St. Jak należy opracowywać plan wychowawczy (19)	923
Dobrowolski St. Stosunek do dziecka jako wyraz kultury (17)	783
Dorożyński St. Podręcznik a dziecko (15)	718
Dłubiński J. O opiece nad mową polską na Wileńszczyźnie (9)	430
Fietz J. Grządki indywidualne w ogrodzie szkolnym (7)	295
Frątczak F. Dekoracja sali szkolnej (14)	659
Dr. Frycz St. Systematyczna pedagogika według Wilhelma Flitnera (1/2)	1
— O kimś, kto się nazywa „Musi” i „Powinien” (10)	453
Ks. Gałdyński T. Ruch abstynencki wśród nauczycielstwa zagranicą (1/2)	27
Gryn J. Sztuka ludowa a wychowanie (5)	197
— Bezrobocie a psychika dziecka (8)	358
— Faszyzm i jego wpływ na charakter człowieka (12)	565
— Istota szkoły faszystowskiej we Włoszech (12)	569
— Nauka geografii w Szwecji (13)	632
— Szkolne organizacje społeczne a wychowanie obywatelskie (14)	680
— Trudności współpracy szkoły z domem (19)	910

Hukowa - Handermanówna. O właściwą organizację pracy na konferencjach rejonowych (11)	501
Jagodziński M. Ćwiczenia słownikowe i stylistyczne (9)	399
Jarmulski E. Na czym polega ujęcie biologiczne materiału w nauczaniu przyrody (7)	292
Kamiński St. Aktualizacja w nauczaniu historii w VI kl. szkoły powszechnej (5)	204
— O konferencjach rejonowych (11)	505
— Stanowisko Polski w Europie i świecie (13)	636
— Tematy aktualizacji w nauczaniu historii w kl. V (16)	763
Dr. Klęsk A. Teoria a praktyka na punkcie zdrowia i higieny w szkole (1/2)	26
— Wpływ zawodu nauczycielskiego na zdrowie (10)	473
— Na co po wakacjach należy zwracać uwagę w sprawie zdrowia młodzieży? (13)	615
— O kilku ciekawych faktach z działu higieny szkolnej (15)	727
Kowalski St. Formy współpracy szkoły z domem (3)	73
Dr. Kulański F. Kształcenie uczuć w nowych programach (3)	65
— Nieco o Winnetka Plan i o Szkole Platoon (12)	557
— O wychowaniu nowego obywatela - państwowca (13)	599
— O aktualizacji (14)	647
Kulpa J. Rozsypanka wyrazowa, wierszowa i zdaniowa (1/2)	41
— Badanie wyników nauczania z historii (17)	801
Laskowski St. Wartość wychowawcza legend i podań ludowych (5)	191
Lichtschein M. Tablice do powtórzenia i utrwalenia wiadomości z historii (4)	146
Łaszczyńska St. Plan i organizacja pracy wychowawczej w kl. VII (16)	760
Maćków W. Kilka słów o pomocach naukowych (15)	722
Makosińska J. Pracownia geograficzna i metody nauczania geografii w szkole powszechnej (6)	229
Mamczyc A. Lekcje geografii w nowym programie (6)	235
Marchewka E. Znaczenie przepowiedni w nauczaniu i wychowaniu (15)	724
Mastalerz J. Badania wyników nauczania (17)	796
Menzel J. Problem drugoroczności uczniów w szkole powszechnej (1/2)	20
— Organizacja prac piśmiennych ucznia kl. III (9)	415
— O racjonalizację dokształcania zawodowego nauczycielstwa (11)	513
Milenkiewicz J. Zagadnienie środowiska w nauczaniu i wychowaniu (4)	129
— Badanie wyników nauczania języka polskiego w kl. I (9)	405
— Dzieje chłopów (16)	777
Moroz K. Kółko polonistyczne na terenie szkoły powszechnej (9)	428
Mulczyński K. Ilustracje historyczne (4)	441
— Omawianie wypracowania klasowego (9)	427
Naszydlowski St. Obliczenia procentowe w kl. VI (3)	92
Nowaczyk St. „Świat i życie” jako pomoc w nauczaniu historii (5)	222
— Radio w szkole (16)	743
Padechowicz Cz. O radiofonizację szkół (19)	926
Pawłowski F., Warczak A. Fazy rozwoju uzdolnienia muzycznego (20)	953
Pękalski M. Drugoroczność w szkole powszechnej (1/2)	12
Piórko M. i Grześkowiak E. O poprawę konferencji rejonowych i rad pedagogicznych (19)	919
Przewoźny J. Co mówi nauczycielstwo o konferencjach rejonowych (13)	620
Raciński S. Rachunkowe działania piśmienne w oddziale III (3) (18)	106, 864
— Metody i organizacja badań środowiska (4)	132
— Zajęcia ciche w klasach łączonych (14)	664
— Radio w szkole (19)	939
— Przykład pracy nauczycielskiej konferencji rejonowej (19)	914

Ks. Rode M. Przebłyśki odrodzenia piśmiennictwa katolickiego w Polsce (4)	151
Rodziewicz W. Jak należy opracowywać plan wychowawczy (16)	753
Rolicki Cz. Dzieci nasze i nie nasze (18)	895
Rowski Ld. Kobiety w szkolnictwie (10)	476
Rzymowski W. Szkoła powszechna jako start wyścigu pracy (10)	484
Dr. Skopowski Cz. Młodzi przyjaciele Ligi Ochrony Przyrody w Polsce (7)	307
Sokołowski J. Ocena ucznia w szkole powszechnej (11)	517
Dr. Sośnicki K. Studjowanie psychologii a wydawnictwa psychologiczne Książnicy Atlasu (8)	333
Stala A. Dwie metody nauczania czytania i pisania (9)	419
Stankiewicz A. Nauka cicha na poziomie szkół I stopnia organizacyjnego o jednym nauczycielu (14)	670
Stankiewiczowa I. Próby stosowania cichego czytania w myśl nowych programów (1/2)	37
Szelejewski J. Psychologia i socjologia klasy szkolnej (8)	352
— Problemy socjalne w wypracowaniach dzieci proletariackich a polonista (9)	397
— Duch dziejów polskich a program nauki historii w szkole powszechnej (16)	749
— Kino i radio a nauka dziecka teraźniejszości i przyszłości (20)	970
Szober St. Ksiądz Onufry Kopczyński (20)	975
Szostak K. Behawioryzm Watsona (18)	839
Szpunar J. W obronie indywidualności nauczyciela (10)	471
— Pogadanki i obchody okolicznościowe w klasie (16)	748
Szwec T. Dziecięca metoda dodawania (13)	625
Tomaszewski J. Gdy uczeń dostaje nową książkę (14)	656
Urbański A. O właściwą atmosferę na konferencjach rejonowych (11)	497
— Nasi nowicjusze (13)	606
— Co zastajemy po powrocie z wakacji? (13)	610
Walerowicz St. Pasieka przy szkole (7)	301
Waśniowski A. Wychowanie estetyczne w szkole powszechnej (15)	710
Wiłek J. Opracowywania czytanek zimowych w kl. II szkoły powszechnej na wsi (1/2)	45
— Czytanie w klasie IV szkoły powszechnej (17)	807
Zaleska Z. Więcej serca (17)	790
Zietek Cz. Hospitacje kierownika szkoły (13)	616
Zwolakiewicz H. Afisz turystyczny w szkole (12)	581
— O estetykę książki dziecięcej (15)	713
A. M. Radio w szkole (20)	996
Dr. F. P. Wymowa polszczyzny przez radio (9)	449
K. P. Kultura szczerości (14)	654
M. Psychologia w szkole (13)	638
N. St. Radio w szkole (Recenzje i sprawozdania) (17) (18) (19) (20)	832, 892, 942, 998
Ilość dni pracy w szkołach w Polsce i zagranicą (12)	579
Kult Marszałka Piłsudskiego w szkole (11)	347
Metody kształcenia i pracy nauczycielstwa francuskiego (12)	571
Nauczyciel w świetle oceny uczniów (12)	573
O dziecku w prasie codziennej (18)	897

LEKCJE.

Bubniak M. Przybliżenia liczbowe oraz działania na liczbach przybliżonych (3)	102
Dendura St. Lekcja z geometrii w kl. V (18)	861
Jagodziński L. Dystylacja wody (7)	305
Makosińska J. Główne rzeki Europy (6)	247
Menzel J. Emigranci w Brazylii (5)	209
— Odzyskanie Pomorza za Kazimierza Jagiellończyka (16)	775
Nowaczyk St. Łódź. (Uwagi o lekcji historii w kl. VI) (5)	213
Powałowski Sz. Strażnicy naszych granic (4)	137
Rodziewicz W. Walka kulami śnieżnymi (3)	111
Steliga W. Lekcja rachunków w klasie III (18)	867
Szymański K. Rozpuszczalność ciał w wodzie (7)	302
S. Swidówna A. Wielkości wprost proporcjonalne (18) (19)	870, 929
A. S. Dzielenie przez ułamek (3)	98
S. M. H. Przedstawienie ważniejszych form terenu na mapach przy pomocy poziomicy (13)	627

UWAGI DYSKUSYJNE.

Bandura L., Rodziewicz W., Racinowski S. Psychologia w szkole (14)	684, 685, 687
Bubniak M. Wielkości wprost proporcjonalne (20)	997
Cwenar St. Dopuszczalne granice fikcji w wychowaniu i nauczaniu (8)	384
— Lekcje geografii w nowym programie (13)	639
Czarnecki J. Drugoroczność uczniów w szkole powszechnej (4)	173
— Bezrobocie a psychika dziecka (12)	583
— Problemy socjalne w wypracowaniach dzieci proletariackich a polonista (12)	584
— Kółko polonistyczne na terenie szkoły powszechnej (12)	585
— Typologia nauczyciela (15)	734
— W obronie indywidualności nauczyciela (15)	735
— Faszyzm i jego wpływ na charakter człowieka (15)	736
— Psychologia w szkole (15)	736
— O wychowaniu nowego obywatela - państwowca (15)	738
— Znaczenie przepowiedni w nauczaniu i wychowaniu (17)	837
— Kultura szczerości (17)	838
— Radio w szkole (19)	951
Dendura St. Współpraca szkoły z domem (4)	175
Dendura St. i Rodziewicz W. Kilka słów o pomocach naukowych (17)	834
Glasgall H. Nauka rachunków metodą zabawową (3)	113
— Stosunek do dzieci jako wyraz kultury (20)	993
Gryn Z. Łódź. Uwagi o lekcji historii w kl. VI (6)	255
— Emigranci w Brazylii (Lekcja) (6)	256
Kalas J. Lekcja: „Główne rzeki Europy” w kl. V (7)	319
Kapelczak M. Duch dziejów polskich a program nauki historii w szkole powszechnej (17)	836
Koza L. Rozpuszczalność ciał w wodzie (8)	390
— Specjalista na dwie szkoły (11)	546
Laskowski St. Współpraca szkoły z domem (11)	543
M. Psychologia w szkole (W odpowiedzi) (20)	991
Makosińska J. Lekcja: „Główne rzeki Europy” (Odpowiedź p. Kałasowi) (9)	451

Mamczyc A. Lekcje geografji w nowym programie (Odpowiedź p. St. Cwenarowi) (11)	534
— Przedstawienie ważniejszych form terenu na mapach przy pomocy poziomic (15)	729
— Lekcje geografji w nowym programie (Druga odpowiedź p. Cwenarowi) (19)	945
Milenkiewicz J. Zagadnienie organizacji pracy wychowawczej (7)	315
Mulczyński K. Tablice do powtórzenia i utrwalenia wiadomości z historii (7)	318
Szelejewski J., Witek J., Moroz K. Trudności współpracy szkoły z domem (6)	252, 253, 255
— Duch dziejów polskich a program nauki historii w szkole powszechnej (W odpowiedzi p. M. Kapelczakowi) (20)	995

NASZE ECHA.

(Pytania i odpowiedzi.)

Co należy sądzić o lansowaniu obecnie żądaniu, by nauczyciel był przede wszystkim pracownikiem społecznym? (Króliński K., J. M., Maćków W.) (3) (Pękała A.) (4) Stelię W., Gryń Z.) (6)	121, 178, 279
Co sądzić o wprowadzeniu w rachunkach wyrażen + (plus) i — (minus) już w oddziale I? (Rodziewicz W., Stelię W.) (4)	182
Czy jest wskazane dowolne uzupełnianie programów nauk. przez podległe Min. W. R. i O. P. władze szkolne? (Stelię W., Gryń Z.) (4)	181
Czy programy nauczania wydane zostały przez Min. W. R. i O. P. jako polecenie czy też jako rygorystyczny nakaz? (Stelię W.) (7)	320
Czy uprawianie ćwiczeń gimnastycznych (śród. i przedlekcyjnych) jest zawsze pożyteczne i wskazane? (Rodziewicz W.) (3) (Stelię W., Gryń Z., Dendura St.) (4)	124, 183
Czy zaleca się wywieszanie map w klasie na dłuższy przeciąg czasu? (Gryń Z.) (6)	281
Dokładne wskazówki i rady, dotyczące tablic ortograficznych, o których się nieustannie pisze z punktu widzenia praktyki szkolnej (Moroz K.) (7), (Pułkownik St.) (8), (Gryń Z.) (10)	324, 392, 488
Jak usunąć „dyplomatyczne i zrozumiałe milczenie”, spotykane na posiedzeniach rad pedagogicznych w sprawach, żywo nauczycieli obchodzących? (J. Z.) (7) (Czarnecki J.) (10) (Zieliński K., Rodziewicz W.) (14)	321, 492, 688, 690
Jak zorganizować pracę oświatową pozaszkolną w środowiskach obojętnych, trudnych i zaniedbanych? (J. M.) (12)	586
Jakich użyć metod dla poznania uczniów? (Hukowa - Handermanówna, Czarnecki J.) (6) (Gryń Z.) (8)	277, 390
Jakie korzyści i szkody w wychowaniu przynosi siedzenie dziewczynek i chłopców w jednej ławce szkolnej? (Czarnecki J., Stelię W.) (12)	589
Jakie są zapatrywania nauczycielstwa na obecny prąd w społeczeństwie i akcję w prasie w sprawie redukcji nauczycielek - mężatek? (Króliński K., Grześkowiak E.) (6) (Gryń Z.) (7)	282, 322
Jakie zmiany w pisowni są dla nauczycielstwa najbardziej pożądane? (M.) (7)	324
Kiedy dokształcanie nauczycieli przyniosłoby największy pożytek? (Gryń Z.) (4) (Maćków W.) (7) (M.) (10)	176, 321, 491
Pytania (3) (4) (6) (7) (8) (9)	124, 184, 285, 326, 392, 452

NOWE KSIĄŻKI.

(Sprawozdania, oceny, uwagi, wzmianki.)

Adler A. Psychologia indywidualna w wychowaniu (Dr. St. Frycz) (8)	371
Ambroziewicz W. Sztandar szkolny (A. Urbański) (4)	165
Andrzejewska H. i Składzieniówna M. Plany lekcji języka polskiego dla II klasy szkoły powszechnej (6)	263
Bakkowa M. i Perkowka Z. Pisownia polska w ćwiczeniach (17)	822
Balicki J. i Maykowski St. Niesiemy plon (M. Lichtschein) (14)	675
Banach S., Sierpiński W., Stożek W. Arytmetyka i geometria dla VI kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	884
— Arytmetyka i geometria dla VII kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	885
Baran J., Sikorski W., Wójcicki A. Piłka koszykowa (8)	379
Ks. Bartmann B. Stworzenie — Bóg, świat, człowiek (Ks. M. Rode) (4)	154
Baum V. Jape im Warenhaus (17)	823
Ks. Bednarski St. Jezuici polscy wobec nowej ordynacji studjów (J. Czarnecki) (13)	645
Bednarz J. Praca i czasy nauczycielskie (Cz. Ziętek) (1/2)	59
Ks. Bekier J. Dzień Matki (6)	274
Biegeleisen B. Metody statystyczne w psychologii (J. Czarnecki) (13)	644
Dr. Biegeleisen L. Szkoła a gospodarstwo narodowe (6)	270
Bielecki B. i Krasinski W. Arytmetyka i geometria dla VI kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	884
— Arytmetyka i geometria dla VII kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	886
O. Bierbaum A. Z Bogiem (Ks. M. Rode) (9)	439
Błaszczkowska M. Kolonje letnie (J. Kalas) (8)	377
Ks. Błotnicki F. Idziemy w życie (17)	827
Dr. Bogdanowicz J. Cechy biologiczne wieku dojrzewania (11)	552
Bohuszewiczówna Z. Jean Henri Fabre (15)	742
Dr. Brudnicki E. i Sikora F. Szkolnictwo powszechne na terenie m. Chorzowa (17)	830
Burger L. Kowalscy (Ks. M. R.) (9)	439
Bykowski - Jaksa Cz. Wycieczki (J. Kalas) (8)	376
Czachowski K. Marja Rodziewiczówna na tle swoich powieści (Dr. J. K.) (20)	984
Chętnik A. Spław na Narwi (17)	826
Chodak E. Dzieci na wsi. Jak to bywa w szkole. W zimie (K. W.) (4)	169
Chwiałkowski Z. i Schayer W. Rachunki dla IV kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	883
— Arytmetyka i geometria dla VII kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	887
Dr. Claparède E. Wychowanie funkcjonalne (L. Koza i L. Bandura) (8)	363, 366
— Jak rozpoznawać uzdolnienia uczniów (J. Czarnecki) (8)	369
Conrad J. Zwierciadło morza (12)	596
Czarnecki J. Budowa żeglownych modeli jachtowych (14)	678
Czosnowski W. Krwawnik (14)	679
Czyżycki W. Zajęcia rękodzielnicze z papieru, kartonu, tektury (J. Przewoźny) (10)	481
Dańciewiczowa J. Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla kl. V i VI (M. Pawlicki) (6)	263
— Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne dla kl. VII (K. Jokiel) (19)	934
Dr. Dąbrowski K. Podstawy psychologiczne samoderżenia (J. Czarnecki) (8)	372
Dąbrowski W. Jak zostać mistrzem pięściarskim (14)	677
— Podstawy ideowe kultury fizycznej (17)	828

Dewey J. Moje pedagogiczne credo. Szkoła a społeczeństwo (K. W.) (3)	120
Długoszewski W. Wioslarstwo (17)	830
Dobraniecki St. Piszemy i czytamy (A. Warczak) (14)	673
Dobrowolski W. 15 minut gimnastyki porannej (17)	828
Dorabalska A. Marja Skłodowska - Curie i Piotr Curie (15)	742
Duhamel J. Notariusz z Hawru (11)	555
Durian W. Kai aus der Kiste (17)	822
Dyakowski B. Przyroda żywa w klasie V szkoły powszechnej. Wskazówki metodyczne (Z. Gryń) (7)	311
— O świstaku (15)	742
Dyktorowa Z. Jak się bawimy? (M. Pawlicki) (6)	259
Dzieduszek K. Obraz walk o niepodległość w twórczości Stefana Żeromskiego (Ld.) (6)	268
Eremus. Rocznica założenia K. S. M. (10)	482
— Chrystus króluje (17)	827
Falski M. Wskazówki metodyczne do „Elementarza” (9)	435
Ferrero G. Wielkość i upadek Rzymu (L. Grudziński) (20)	989
Flisak J. Wychowanie fizyczne w organizacjach młodzieży pozaszkolnej (13)	646
Friedländer M. Uspołecznianie się dziecka (M. Pawlicki) (6)	259
— Testowanie i szacowanie inteligencji szkolnej (15)	741
Dr. Frycz St. Bibliografia dla nauczycielstwa (8)	381
Gaell R. Historia zmartwychwstałej (Ks. R.) (9)	440
Gaertner H. Przewodnik metodyczny do podręcznika „Mowa polska” dla klasy V i VI szkoły powszechnej (Z. Gryń) (9)	434
— Mowa polska na kl. VII (K. Jokiel) (19)	934
— Przewodnik metodyczny do podręcznika „Mowa polska” na kl. VII (K. Jokiel) (19)	934
Gasparri P. Katechizm katolicki (Ks. M. Rode) (1/2)	57
Dr. Geschwendt F. Handbuch für den Unterricht der deutschen Vorgeschichte in Ostdeutschland (A. Karpińska) (12)	593
Ginsbert J. Co to jest marynarka wojenna (17)	824
Giżycki J. Chleb i chimera (J. Przewoźny) (20)	981
— Na dalekim Zachodzie (20)	982
Glass St. Samotna udręka (Dr. Kr. J.) (6)	269
Glaubicz M. Wieczór przedślubny duchny (10)	482
Goliaś M. Rola szkoły w organizowaniu pracy domowej ucznia (Z. Gryń) (4)	158
Górzycka J. Krysia i karabin (20)	985
Grabowski T. Wstęp do nauki literatury (L. B.) (6)	268
Grabowski J. Piłka nożna (8)	379
Grey Z. Krwawe pogranicze (K. W.) (1/2)	63
Grodzicka M. Jenerałowa Zamoyska (X) (9)	446
Habermann E. Poradnik dla młodego technika (15)	742
Hajnos R. Z doświadczeń nauczyciela, realizującego nowe programy w kl. II szkoły powszechnej (Z. Batorowicz) (4)	160
Hamann R. Historia sztuki (Ld) (5)	217
Hanusz T. A. B. C. dziennikarstwa dzisiejszego (J. Kalas) (11)	553
Heinz H. Wódz Niemiec (17)	825
Hessen S. Podstawy pedagogiki (12)	596
Hławiczka K. Nauczanie śpiewu w szkole powszechnej (W. Jajor) (6)	265
Hoke R. i Plichta J. Tablice poglądowe — lekkoatletyka (17)	829
Horoszkiewicz A. W. W pierwszym pułku (6)	272
Irzyk St. Dzienny rozkład materiału naukowego dla III kl. miejskich i wiejskich szkół powszechnych oraz dla VI kl. (17)	821
Italiaander R. So lernte ich segelfliegen (17)	822
Jachowicz St. Powiastki i bajki z ilustracjami (Cz. Ziętek) (1/2)	60

Jarosław W. Opowiadania z dziejów ojczyźtych (L. Koza) (5)	218
Jodłowski St. Zasady interpunkcji (11)	552
— Ćwiczenia ortograficzne (K. Jokiel) (19)	934
Ks. Kaja L. Modlitewnik liturgiczny dla dzieci (L.) (9)	439
Kamiński A. Książka wodza zuchów (J. Łaska) (8)	377
Kannówna M. Leśne czary (A. Urbański) (7)	314
Kantorowicz J. Czy ostatnia faza sowieckiej polityki szkolnej stanowi powrót do dawnej szkoły (J. Czarnecki) (12)	592
Karczeńska Z. W naszym gronie (17)	827
Karpiński St. Polskie skrzydła (20)	986
Kästner E. Emil und die Detektive (17)	823
Kiewnarski E. 200 obiadów (Jaskólski) (20)	989
Kilarski J. Biały król Gonawy (L. Koza) (9)	444
Kisielewski Z. Dni listopadowe (Dr. J. Kr.) (11)	554
Klar A. Oglądanie obrazów i omawianie ich treści w szkole powszechnej (17)	821
Klebanowski S. Co ma dać dzieciom szkoła powszechna (A. Urbański) (4)	156
— Jak ma gimnazjum ogólnokształcące uczyć i wychowywać młodzież? (Dr. J. Kr.) (4)	157
Klemensiewicz Z. Poradnik dla nauczyciela do podręcznika „Język polski” na kl. VI (Z. Gryń) (9)	435
— Język polski na kl. VII (K. Jokiel) (19)	933
— Objaśnienia do podręcznika „Język polski” na kl. VII (K. Jokiel) (19)	933
Komeński J. A. Wielka dydaktyka (J. Czarnecki) (14)	671
Dr. Korabiewicz W. Kajakiem do minaretów (6)	272
Korczak J. Kajtus czarodziej (Dr. J. K.) (20)	984
Dr. Korwin W. Analogja (17)	825
Kossak - Szczucka Z. Patniczym szlakiem (Ks. M. R.) (1/2)	62
— Beatum scelus (W. Rodziewicz) (9)	442
— S. O. S. (W. Rodziewicz) (9)	443
Dr. Kossman E. Śladami dawnej Łodzi (L. Koza) (9)	446
Körmendi F. 7,15 Via Bodenbach (K. W.) (4)	167
Krasuski Z. Obserwacje szarego człowieka (20)	989
Kraszewski J. I. Powieści o dawnym obyczaju (20)	988
Dr. Kremky J. Hodowla motyli (9)	448
Kruczkowski L. Pawie pióra (9)	441
Krygier W. Hokej na lodzie (K. W.) (3)	120
Krzemieniecka L. Był sobie jeden dom (9)	444
Kubski B., Kotarbiński M., Zarembina E. Czytanka dla III kl. wiejskich szkół powszechnych (W. Rodziewicz) (6)	263
— Czytanka dla szkół powszechnych (K. Jokiel) (9)	433
— Czytanka dla II kl. wiejskich szkół powszechnych (K. Jokiel) (9)	433
Dr. Kuchta J. Nauczyciel wychowawca i jego stosunek do ucznia w świetle badań psychologicznych (L. Bd.) (1/2)	58
Kułakowski S. Pierwsza książka do nauki języka rosyjskiego (1/2)	60
Kurek J. Grypa szaleje w Naprawie (K. W.) (1/2)	62
Kwast W. i Baran J. Piłka siatkowa (8)	379
Kwiatkowski D. Piosenki zuchowe (J. Łaska) (8)	378
Kwieciński Z. Samorodny teatr w szkole (J. Czarnecki) (6)	259
Lanczar R. A. Pasjanse (K. W.) (1/2)	61
Lepecki M. W blaskach wojny (20)	983
Letniowski P. Realizacja zagadnienia wychowawczego na terenie szkoły (W. O.) (18)	890
Ks. Liguda A. Audi filia (Cz. Maliński) (17)	826
Dr. Lipiński W. Wielki Marszałek (K. Mulczyński) (20)	983

Litwin A. Organizacja wycieczek na podstawie nowych programów szkoły powszechnej (J. Kalas) (8)	376
Litwin A. i Wiącek S. Praca domowa ucznia szkoły powszechnej (W. Osuch) (18)	891
Locy W. Badacze życia (K. W.) (1/2)	60
Dr. Lublinerówna K. Mchy liściaste (17)	826
Lutosławski W. Jeden łatwy żywot (Dr. St. Frycz) (8)	373
Łempicki St. O Panu Tadeuszu (Dr. J. Kr.) (4)	168
Maciejewska W. Jadwiga królowa polska (Ks. M. Rode) (4)	155
Mackinder J. M. Praca indywidualna w klasach dla najmłodszych (Z. Gryń) (6)	257
Mączka J. Starym szlakiem (6)	269
Makuszyński K. — Walentynowicz M. 4 księga przygód Koziołka Matołka (K. W.) (4)	169
— Wyprawa pod psem (20)	986
Malczewski M. Wykłady o nowej konstytucji polskiej (9) i (12)	447, 595
Malczewski R. Tatry i Podhale (M. K.) (19)	937
Malinowski W. Józef Piłsudski (K. Moroz) (11)	551
— Józef Piłsudski 1901—1908 (17)	824
Dr. Markinówna E. Psychologia indywidualna Adlera i jej znaczenie pedagogiczne (S. Racinowski) (18)	889
Meissner J. i Milewski T. W krainie lęku i pragnienia (20)	986
Dr. Mirski J. Uwagi metodyczne o nauczaniu języka niemieckiego w nowym gimnazjum (Dr. J. Kr.) (6)	266
Mittek F. Zagadnienie drugoroczności w szkołach powszechnych (W. Osuch) (4)	157
Młodożeniec St. Gamy i pejzaże (Id) (6)	268
Mokrzycki G. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość lotnictwa (9)	448
Montgomery L. M. Ania z zielonego wzgórza (Id) (6)	274
— Ania z Avonlea (Id) (6)	274
Mościcki M., Witke J. Ogródek szkolny w nauce i wychowaniu (Jotem) (7)	312
Mowery W. Dziewczę z Bożej Łaski (12)	596
Nadir. Coraz wyżej (17)	827
Nałkowska Z. Granica (17)	831
Nehring E. Zasady żyźwiarstwa (K. W.) (3)	120
Niemcówna St. i Pawłowski St. Geografia dla VI kl. szkoły powszechnej (J. Makosińska) (6)	264
— Przewodnik metodyczny do podręcznika (J. Makosińska) (6)	265
Nittman T. Mały Piłsudczyk (9)	443
Nowaczyk St. Przewodnik metodyczny (L. Koza) (5)	221
Nowakowski Z. W pogoni za formą (Dr. St. Frycz) (6)	271
— Rubikon (6)	273
— Start Edmunda Sulimy (Dr. J. K.) (20)	982
— Złotówka Manoela (20)	982
Nowicki W. Dobrze piszę (K. Jokiel) (19)	935
Olgierd St. Znaki (A. W.) (11)	555
Olszakowski A. Prawo do życia (A. W.) (11)	554
Oracz A. Rocznice (J. Kalas) (4)	165
Orkan W. Listy ze wsi i inne pisma społeczne (J. Szelejewski) (19)	936
Or-Ot. Świątek dziecięcy (K. W.) (4)	169
Ossendowski A. Nauczycielka (Dr. J. K.) (20)	982
Ostrowski J. Najjaśniejsza Rzeczpospolita (Cz. Ziętek) (4)	164
Dr. Papée St. Jak wyzyskać kulturę miejscowego środowiska dla przeprowadzenia osi programowej „Polska i jej kultura” (St. N.) (1/2)	59
Parczewski T. Kronsztad na tle rewolucji rosyjskiej (J. Kalas) (11)	555

Dr. Paszkudzki A. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23. IV. 1935 (18)	892
Pawłowicz B. Chłopiec z pinjorowych lasów (K. W.) (1/2)	63
Pawłowski B. Historia wojny polsko-austriackiej (9)	445
Pawłowski Z. Ta głęboka wieś (Zabrzeński) (19)	939
Dr. Pağowska J., Wołowska Z., Żółtowska H. Turystyka górska i nizinna (8)	380
Perroy M. Na wieczność (Ks. M. Rode) (4)	168
Pękalski M. C - Moll (Dr. J. K.) (20)	984
Dr. Piasecki E. Zarys teorii wychowania fizycznego (17)	828
Piłsudski J. Ułina Mała (20)	983
Piotrowski G. Przedsiębiorstwa morskie (17)	823
Pluciński M. Budowa kajaków wyścigowych P. 13 i P. 14 (14)	677
Podhorska M. Kajakiem z Warszawy (17)	830
Podoski J. Orły na ziemi (K. W.) (1/2)	63
— Pistolet w walce i sporcie (8)	380
Pohoska A. Syn Kujaw (K. W.) (4)	168
Pohoska H. i Wyszacka M. Śladami ojców, czytanki historyczne (Z. Gryń) (4)	163
Poradowski S. Śpiewy chóru „Dzieci poznańskich“ (R. H.) (14)	678
Porebski E. Technika w gospodarstwie domowym (A. W.) (10)	482
Radlińska H. Książka wśród ludzi (L. Bandura) (9)	436
Regulski W. System sprawności jako metoda wychowania w organizacji (W. O.) (18)	891
Reutówna M. Maryjka (L. Koza) (9)	444
Romains J. Ludzie dobrej woli — 6 października (J. Czarnecki) (9)	440
Romer E. Powszechny atlas geograficzny (20)	986
Rondthaler A. Osiedla szkolne w Polsce (L. Bd) (6)	260
Rosinkiewicz K. Sam (14)	679
Dr. Rubczyński W. Główne kierunki filozofii (Bk) (4)	155
Rusiecki A. M. i Zarzecki A. Arytmetyka oddz. III (M. Bubniak) (3)	115
— Matematyka oddz. IV (M. Bubniak) (3)	116
— Matematyka oddz. V (M. Bubniak) (3)	117
— Arytmetyka z geometrią oddz. VI (M. Bubniak) (3)	119
— Arytmetyka z geometrią dla IV kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	881
Rychliński J. B. Przygody Krzysztofa Arciszewskiego (Ld) (20)	985
Rytardowie H. J. Wilczur z Prohyby (K. W.) (1/2)	62
Schönbienner J. Dzisiaj i dawniej na ziemiach polskich (L. Koza) (5)	219
Dr. Schwarz J. Karta indywidualności (15)	741
Sieroszewski W. Dary wiatru północnego (K. W.) (1/2)	63
— Marszałek Józef Piłsudski (W. Rodziewicz) (19)	938
Sierżputowski T. i Klebanowski S. Rachunki na III kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	880
— Rachunki dla IV kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	882
Sikorski W. Wychowanie fizyczne w szkole powszechnej (Z. Gryń) (8)	375
Skarżyńska J. Jak czytać książki i gazety (J. Czarnecki) (9)	437
Skiwski J. E. Naprzetaj (9)	441
Sokołowski J. Odrabianie lekcji w szkole powszechnej (St. Laskowski) (4)	159
Dr. Sośnicki K. Wychowanie i nauczanie (St. N.) (18)	888
Stefański St. Co zrobić ze słomy? (J. Przewoźny) (10)	482
Dr. Stendig S. Odrodzenie hebraizmu w fazie dzisiejszej (Dr. St. F.) (4)	167
— System pedagogiczny G. Kerschensteinera (12)	595
Dr. Sterling W. Dziecko histeryczne (Dr. St. F.) (4)	155
— Dziecko psychopatyczne (Dr. St. F.) (4)	156

Dr. Stern E. Seelische Störungen und Schwererziehbarkeit bei Kindern und Jugendlichen (Ld) (12)	594
Suchodolski B. Kultura współczesna a wychowanie młodzieży (Dr. St. Frycz) (11)	550
Sukertowa - Biedrawina E. Na szlaku Jagiellowym (J. Laska) (6)	273
Sygnarski M. Lekcje języka światowego „Esperanto” (20)	987
Sykulski J. Przyczyny i rodzaje błędów i pomyłek językowych (J. Czarnecki) (9)	436
Szanter St. Odrodzenie cywilizacji (Cz. Ziętek) (4)	165
Szczepkowski J. Synowie buntu (Dr. J. K.) (20)	985
Szelburg - Zarembina E. Wędrówki Joanny (9)	442
Dr. Szewczykowski J. Higiena zaprawy sportowej i pomoc doraźna w sporcie (8)	378
Szober St. Gramatyka polska w szkole powszechnej kl. VII (17) (19) 821	933
Szumner - Szermentowski E. M. Pod znakiem pogoni (W. Rodziejewicz) (20)	983
Szymanowska Z. Opowieść o naszym domu (20)	984
Ks. Ściesiński J. Wychowanie państwowe w świetle zasad nauki katolickiej (J. Czarnecki) (13)	645
Dr. Świeżawski L. Przyrodzony ustrój społeczny (J. Czarnecki) (8)	374
Tarnowski M. Zamarłe stolice Cejlonu (9)	445
Tarwid K. Muchówki mieszkaniowe (9)	448
Dr. Terajewicz A. Odżywianie w obozach i na wycieczkach (8)	378
Tetzner L. Der Fussball (17)	822
Thompson E. S. Zajmujące czytanki przyrodnicze (A. Urbański) (7)	313
św. Tomasz z Akwinu. Summa teologiczna (Ks. M. Rode) (4)	153
Dr. Tomaszewski A. Mowa ludu wielkopolskiego (J. Szpunar) (6)	269
Trylski Z. Mały podręcznik obozowania (8)	378
Tync St., Gołabek J. i Duszyńska J. Nasza wieś (6)	261
— Wieś i miasto (6)	262
— U progu Polski (K. Jokiel) (19)	935
Tync St., Gołabek J. i Dynowska M. Miasto i wieś (6)	262
Vauban M. i Kurcewicz M. Podstawy rozmowy towarzyskiej (K. W.) (1/2)	61
Wachnowska E. Ku nieśmiertelnej sławie (J. Przewoźny) (19)	938
Wasilewska W. Zaczarowany świat (K. W.) (4)	170
Waszak St. Prawda w oczy (8)	374
Wąsowicz J. i Zierhoffer A. Świat w cyfrach (8)	375
Dr. Wereszczyński A. Wiadomości o Polsce współczesnej (17)	823
Wernerowa J. Poznawajmy przyrodę (Z. Gryń) (7)	311
— Poznawajmy przyrodę i nasz kraj (17)	822
Wiacek St. Prace piśmienne dzieci w szkole (A. Urbański) (4)	162
Wiacek St., Wiwczaruk A., Karpowicz A. Praca w klasie I szkoły powszechnej (J. Kalas) (4)	160
— Praca w klasie II szkoły powszechnej (Z. Batorowicz) (4)	161
Wieczorek J. Dziesięć nowych kroków ku doskonałości pszczelarskiej (Z. Gryń) (11)	553
Wiktor J. Orka na ugorze (20)	983
Wildecki H. Niebezpieczeństwo żydowskie (Dr. St. Frycz) (4)	166
Wisłocki A. Przez jeziora i rzeki Brasławszczyzny (6)	272
Wodzińska - Matawowska J. Ogród przy szkole powszechnej (Z. Gryń) (7)	313
Dr. Wojciechowski A. Uszkodzenia sportowe u kobiet (8)	380
Wojtowiczowa J. i Wojtowicz W. Arytmetyka i geometria dla IV kl. szkoły powszechnej (M. Bubniak) (18)	882
Wuttkowa, Zalewska, Wuttk. Poznaj swoją wieś (J. Makosińska) (4)	163
— Poznaj swoje miasto (J. Makosińska) (4)	163
Zaleski A. Krótki podręcznik pływania (8)	379

Zaruski M. Wśród wichrów i fal (17)	829
Zbawnicki S. Podział materiału na miesiące w kl. V szkoły powszechnej (J. M.) (9)	438
Dr. Zdrojewski E. Szkolnictwo polskie w Niemczech (L. Bd.) (6)	260
Zelek J. Kajak szkolny (12)	596
Znaniecki F. Ludzie terażniejsi a cywilizacja przyszłości (J. Czarnecki) (10)	480
Zylberberg J. Szkolnictwo powszechne w Austrii pod rządami socjal-demokratów (J. M.) (12)	592
Żeleński T. Obrachunki fredrowskie (K. W.) (4)	169
Żłobicka J. Czytania dla szkół powszechnych (K. Jokiel) (9)	433
Żurakowska Z. Jutro niedziela (Dr. J. Kr.) (4)	170
Bibliografja historii Wielkopolski (St. Nowaczyk) (16)	780
Biblioteczka niemiecka (17)	822
Biblioteczka teatralna dla dzieci i młodzieży (Dr. J. Kr.) (11)	553
Biblioteka młodzieży „Polska i świat współczesny” (9)	437
Biblioteka teatrów amatorskich (Dr. J. Kr.) (11)	554
Chrystus zwycięża (17)	827
Czerwona gospodarka (6)	271
Der Sprach — Brockhaus (12)	595
Dziecko wsi polskiej (6)	258
Encyklopedia powszechna Ultima Thule (A. Miżeliński) (15)	739
Historja sztuki (14)	677
Katalog dzieł z psychologii, pedagogiki, metodyki i wychowania (J. Sz.) (14)	676
Kodeks społeczny (Ks. M. Rode) (8)	373
Krysta (K. W.) (4)	170
La reforme scolaire polonaise (L. Bd.) (13)	646
Le self gouvernement a l'école (L. Bd.) (12)	590
Mały słownik języka polskiego (20)	987
Mały słownik wyrazów obcych (20)	987
Miniatur - Bibliothek (12)	595
Musimy je poznać (12)	596
Nadesłane książki (4, 6, 7, 14, 17, 20)	171, 374, 314, 679, 831, 990
Narciarstwo (8)	381
Nasza walka o szkołę polską (Dr. St. Frycz) (10)	477
Opowiadania żołnierskie (9)	447
Pamiętniki chłopów (A.) (20)	979
Polska i świat współczesny. Biblioteka Młodzieży (Dr. J. Kr.) (4)	164
Polski słownik biograficzny (4)	150
Postacie świętych (Ks. M.) (13)	646
Przegląd czasopism (6, 7, 10, 11, 14)	286, 328, 493, 556, 692
Przegląd czasopism zagranicznych (16)	781
Rocznik Polskiej Akademji Umiejętności (Dr. St. Frycz) (8)	372
Ruch Literacki. Zeszyt o Bol. Prusie (9)	435
Scena Oświatowa — Nowe pismo dla teatralnych zespołów amatorskich (1/2)	61
Skarbczyk domowy (L. Czarnecki) (20)	980
Szermierka — Łuczniactwo — Strzelanie (17)	829
Szkoła Junaka. Podręcznik instruktora przysposobienia wojskowego (L. B.) (6)	267
Śpiewnik strzelecki Szkoły Junaka dla organizacji przysposobienia wojskowego (W. Jajor) (6)	266
Teatr dla młodzieży męskiej i żeńskiej (17)	828
Treść ostatnich zeszytów encyklopedji „Świat i życie” (5)	224
III Conférence internationale de l'instruction publique (L. Bd.) (12)	591

Wolnomularstwo w świetle encyklopedyj (17)	825
Wskazówki dla uczniów przysposobienia rolniczego (9)	448
Zbiorowe wydanie pism Bolesława Prusa (6)	267
Złoty interes i zamorski doktor (K. W.) (4)	170
Żywe słowo (9) (17)	447, 827
Dr. Żuliński J. A. Wspomnienia uczenic i dzieci (M. Pawlicki) (6)	273

RÓŻNE.

Aforyzmy 1/2, 4, 5, 8, 12, 13, 14, 16.	25, 56, 128, 190, 196, 362, 564, 614, 631, 683, 774
Ankieta w sprawie audycji radiowych (20)	999
Błędne koło krytyki (19)	944
Cedry w Polsce (14)	691
Co powinniśmy wiedzieć o gimnazjum polskiem w Bytomiu (10)	483
Dendura St. Ogólnopolski zjazd pedagogiczny w Krakowie (18)	901
Dla przyszłości (7)	326
Komunikat Redakcji P. S. w sprawie „Głosów dyskusyjnych” i „Naszych ech” (1/2)	64
Komunikat w sprawie ocen podręczników do nauki rachunków (6)	275
Konkurs kompozytorski (12)	597
Ld. Ze Zjazdu b. Uczestników Walki o Szkołę Polską (5)	228
Międzynarodowe Kongresy Wychowania (12)	597
Myśli o książce (15)	726
Myśli o wychowaniu (4, 11, 16)	149, 500, 516, 747, 759
Na stronie tysiącznej (20)	1000
Nauczycielka pełna dobrych chęci (6)	250
Neapolitański S. List do Redakcji (6)	276
Odpowiedź informacyjna w sprawie W. K. N. (15)	742
Polskie Towarzystwo Psychotechniczne (19)	952
Program wycieczek i kolonij (7)	332
Redakcja o „Uwagach dyskusyjnych” (3)	113
Red. Komunikat w sprawie działu bibliograficznego (1/2)	57
Red. Uwaga o „Tygodniu Propagandy Trzeźwości” (1/2)	32
VII Międzynarodowy kurs rysunków (12)	598
Sprostowanie (11)	556
S. p. dr. Adolf Klęsk (15)	727
Uproszczenie administracji szkolnej (18)	877
Walka z analfabetyzmem w Polsce (18)	894
W sprawie budowy kolei linowej w Tatrach (12)	598
Wyróżnienie Polaka-uczonego (12)	597
Z przemówienia min. Kwiatkowskiego (18)	900

W roku 1935 został ukończony:

PODRĘCZNY LEKSYKON PEDAGOGICZNY „PRZYJACIELA SZKOŁY“

w opracowaniu

Kazimierza Królińskiego.

Leksykon obejmuje kartę tytułową, przedmowę, oraz
259 stron tekstu.

Drukowano i dodawano do poszczególnych zeszytów
„Przyjaciela Szkoły“:

w roku 1933 str. 1 — 76 (Nr. 1/2 — 20)

„ „ 1934 „ 77 — 160 (Nr. 1/2 — 20)

„ „ 1935 „ 161 — 205 (Nr. 1/2 — 12)

oraz dokończenie: „ 205 — 259 w miesiącach waka-
cyjnych, we wrześniu i październiku. Wysyłka końcowych
stronic nastąpiła w listopadzie i grudniu 1935 r. w myśl
komunikatu, umieszczonego w Nr. 17.

W obiegu księgarskim znajduje się wydanie na
papierze piśmiennym, oprawne w płótno. Cena zł5,—.

GŁOSY CZYTELNIKÓW

O „PRZYJACIELU SZKOŁY”.

Poniżej umieszczamy wyjątki z autentycznych korespondencji, jakie otrzymaliśmy w ostatnich tygodniach. Ponieważ nie zapytaliśmy się uprzednio Szan. Korespondentów, czy nas upoważniają do opublikowania, przeto oznaczamy nazwiska i miejscowości inicjałami. Sądzymy, iż nie wezmą nam za złe, że ich serdeczne słowa, wypowiedziane pod adresem *Przyjaciela Szkoły*, ogłaszamy drukiem; dobre słowo, płynące ze szczerego serca, może przecież zjednać nam niejednego nowego zwolennika lub utrwalić w sympatji dla pisma tych, którzy się wahają.

Za wyrazy uznania i zachęty serdecznie dziękujemy.

Redakcja i Administracja *Przyjaciela Szkoły*.

Poznań, 10 stycznia 1935.

Z Pomorza:

Po otrzymaniu nr. 20 „Przyjaciela Szkoły” czuję się zobowiązanym przesłać swoje, choć tak proste, wyrazy uznania i wzajemne życzenia „Wesołych Świąt”. Pismo daje nieocenione korzyści, szczególnie dział aktualnych zagadnień szkolnictwa powszechnego.

21 XII 1934

H. C. (J.)

Z Łódzkiego:

Na skutek Jego zaproszenia do brania udziału w krytyce, pozwolę sobie zauważyć że...

Kończę tych kilka słów, raczy Pan przyjąć wyrazy najgłębszego szacunku dla Jego mozolnej pracy nad podniesieniem pisma, a przez nie szkoły polskiej.

2 I 1935.

C. P. (K.)

Z Tarnopolskiego:

Przy tej sposobności serdecznie składam podziękowanie Szan. Redakcji za dostarczanie mi pokarmu duchowego, niezbędnego dla każdego pedagoga - praktyka przez lat 11. Przez szereg tych lat Czasopismo było mi prawdziwym przyjacielem - doradcą tak na terenie szkoły, jak i poza szkołą.

12 XII 1934

B. L. (H. T.)

Z Wileńszczyzny:

... Co do artykułów, umieszczanych w „Przyjacielu Szkoły” większość koleżeństwa z naszego rejonu jest zdania, że tematy są bardzo aktualne i trafnie dobrane, wartość ich jest duża ze względu na ścisły kontakt z życiem szkoły. Nic nas tak nie drażni, jak piękna teoria, nieziszczalna w praktyce! Wartość literacka artykułów nie nasuwa jakichś specjalnych uwag, chyba to, że styl jest różnorodny, nienużący. Technika druku dobra, bez błędów. — Ostatnie artykuły p. K. są przydługie, ale bardzo pożyteczne ze względu na poruszony w nich temat.

4 XII 1934

W. R. (W.)

Z Pomorza:

Studując na wakacyjnym kursie, wyróżniliśmy z pośród innych pism „Przyjaciela”. W zupełności na tę nazwę zasługuje, będąc pomocą w wychowaniu i nauczaniu. Na szczególną uwagę zasługują artykuły dr. K., R. i N. Pod względem formy podobały nam się bardzo prace p. R.

19 XI 1934

Z. P. (T.)

Z Stanisławowskiego:

Czytałem „Przyjaciela Szkoły” przez 5 lat i dzięki Niemu dowiedziałem się o wielu rzeczach, zaco jestem Mu bardzo wdzięczny. Życzę zatem powodzenia Pismu, rozwoju i owocnej pracy pedagogicznej w nowej szkole polskiej.

2 I 1935

St. M. (B.)

Z Tarnopolskiego:

Drogi Panie Redaktorze. — Pismo to do mojej szkoły przychodzi i gorliwie propaguję je wśród kolegów. Nie wiem, czy mówiłem kiedyś WPanu, że w „Przyjacielu” rozpocząłem swój debiut pisarski przed 12 laty, więc jesteśmy związani tradycją i uczuciem.

17 XI 1934

S. S. (T.)

Z Górnego Śląska:

Zwracam się do Administracji z zapytaniem, czy można otrzymać z rocznika 1933 zeszyty od 13 włącznie, jak również i okładki (1933 r.) i rocznik 1934 i na jakich warunkach. Te inne zeszyty rocznika 1933 r., t. j. od 1 do 12 mam, jak również i poprzednie roczniki począwszy od 1923 r. Otrzymałem je od ojca (J. K. L., pow. Cieszyn), który obecnie przebywa na emeryturze. Wobec tego chciałbym sobie to wydawnictwo skompletować i w dalszym ciągu je prenumerować, gdyż przekonałem się, iż jest to jedyne czasopismo, z którego nauczyciel szkoły powszechnej może najwięcej skorzystać i w porównaniu do innych czasopism jest to wydawnictwo nie drogie.

23 XI 1934

B. K. (D. W.)

Z Lwowskiego:

Upraszam o przesłanie „Przyjaciela Szkoły” mej siostrzenicy p. K. Oldze, nauczycielce w L., woj. śląskie, ponieważ ze smutkiem przekonałem się, iż istnieją na Śląsku szkoły, które tego nieocenionego pisma dla swoich gron nie abonują.

8 XI 1934

L. M. (R.)

Z Kieleckiego:

Będąc przez kilka lat prenumeratorem tak poczytnego i sympatycznego oraz wartościowego pisma wychowawczo-pedagogicznego, zmuszony byłem przerwać z niem swoje nici łączność....

3 XI 1934

J. M. (Z.)

Z Nowogrodzkiego:

Niniejszem zawiadamiam, iż w bieżącym roku nie mogę nadal prenumerować pisma. Nie zrywam jednak kontaktu z „Przyjacielem Szkoły” zawsze go czytam, bo jest on moim naprawdę przyjacielem. Przestaję go prenumerować tylko dlatego, że wychodzę zamaż za człowieka, który prenumeruje to pismo dłużej niż ja. Jemu więc pozostaje pierwszeństwo dalszej prenumeraty tak miłego i poważnego Pisma.

7 I 1935

A. G. (N.)